

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Strachy a strašidla u dětí předškolního a mladšího školního věku

Autorka práce: Brummer Martin

Vedoucí práce: PhDr. Hana Valentová

Již samotný název práce je originální a věřím, že stejně jako u mě, bude u mnohých čtenářů vzbuzovat velký zájem. A to i přes to, že by se mohlo zdát, že téma strachu je ve společnosti, která často považuje strach za projev zbabělosti, tématem marginálním. Opak je však pravdou. Strach jako jedna ze základních emocí hraje bezesporu důležitou roli v psychickém vývoji jedince. Mapování této problematiky považuji proto za důležité nejen pro teorii, ale zvláště pak pro praxi, a to jak poradenských pracovníků, učitelů a vychovatelů, tak pro samotné rodiče. Název práce vzbuzuje představu o pohádkovém až hororovém čtení o různých postavách, autorovi se však podařilo mnohem více. Nezůstává jen u vyjmenování strachů a strašidel, kterých se dnešní děti obávají, otevírá a diskutuje nad příčinami konkrétní podoby strachu/strašidel ve vztahu k sociálně-kognitivnímu rozvoji dětí, čtenářským zkušenostem, kulturním tradicím a jiným faktorům. Navíc také podává obraz o tom, jak tuto problematiku vnímají nejbližší. Celkově považuji práci za velmi zdařilou a doufám, že se autor dané problematice bude věnovat i nadále.

A nyní k dílčím záležitostem bakalářské práce:

V teoretické části se autorovi se daří představit klíčové termíny a pojmy (strach, úzkost) a představit současný stav poznání o problematice strachů u dětí. Trochu netradičně již v úvodu práce také představuje své hypotézy. Oceňuji, že se autor zabývá tématy vztahujícími se k empirické části (a to i v případě kapitoly Vývojová specifika předškolního a mladšího školního věku, kde vybírá poznatky co nejvíce relevantní výzkumnému záměru). Přestože je výběr kapitol vzhledem k tématu práce zcela logický, chyběla mi v určitých případech návaznost a propojenost jednotlivých témat. Na závěr jsem postrádala shrnutí představující základní teoretické východisko/teoretická východiska práce či vlastní stanoviska a názory.

Překvapivý je obsah první kapitoly, která je tvořena anotacemi klíčových článků, ze kterých autor ve své práci čerpá. V první chvíli není jasné, zda zůstane pouze u představení bibliografie nebo zda budou jednotlivé zdroje dále analyzovány. V pokračujícím textu je však patrné, že daná kapitola je jakýmsi bonusem, který může čtenáři usnadnit orientaci v problematice. Přes drobné nedostatky v citacích (např. když je rok vydání publikace uveden na konci věty místo za jménem autora) v následujících kapitolách autor prokazuje nejen schopnost kritické analýzy zdrojů, ale také schopnost vymezit problém k řešení. Množství i aktuálnost zdrojů považuji za nadstandardní. Ráda bych vyzdvihla, že autor pracuje s řadou zahraničních zdrojů.

Praktická část obsahuje všechny náležitosti. V úvodu autor podrobně představuje cíle práce a formuluje dílčí hypotézy, ve kterých se opírá o reflexi současných teoretických poznatků. Samotný výzkum je rozdělen na dvě části. První tvoří dotazníkové šetření u dětí a jejich blízkých, jehož cílem je v porovnání s ostatními strachy zjistit intenzitu strachu ze strašidel. Druhou část tvoří rozhovor s dětmi, jehož cílem je popsat konkrétnější podobu

představ o strašidlech. Ráda bych ocenila design výzkumu, který se zaměřil na porovnání získaných dat z pohledu věku dětí a pohlaví. To, podle mého názoru, významně obohatilo zkoumanou oblast a vedlo k mnoha zajímavým interpretacím autora nad výsledky výzkumu.

Drobné výhrady mám k tvorbě některých kategorií při obsahové analýze výpovědí dětí. Domnívám se, že některé kategorie se nedaří autorovi dostatečně vymezit a odlišit (např. *útek a schování*; dále pak např. *venkovní místa a strašidelná místa* – zde pak konkrétně zařazení *les v noci, hluboký les* do venkovních míst, *zámek* do strašidelných míst aj.). Celkově ale považuji práci s daty, jejich analýzu, interpretaci a vyhodnocení za velmi pečlivou a kvalitní.

Jazyková i stylistická úroveň práce obsahuje pouze drobné a spíše ojedinělé nedostatky (použití hovorových výrazů, překlepy).

Práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 22.5. 2015

Mgr. Klára Špačková, Ph.D.